

Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare, förslag till förändring

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag till förändring av Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare tillstyrks.
2. En politisk referensgrupp tillsätts med uppdrag att belysa erfarenheter av Corona-pandemins effekter på hemtjänstorganisationen i en rapport som ska redovisas för äldrenämnden och social- och omsorgsnämnden vid nämndernas oktobersammanträden.
3. Till den politiska referensgruppen från äldrenämnden väljs Göran Gunnarsson (C), Lena Skaring Thorsén (L), Mikael Sanfridson (S) och Jane Ericsson (SD).
4. Social- och omsorgsförvaltningen får i uppdrag att utarbeta förslag till förfrågningsunderlag för äldrenämndens ställningstagande.
5. Social- och omsorgsdirektören ges rätt att säga upp befintliga avtal om godkännande enligt Lag om valfrihetssystem.
6. Besluten 4 och 5 gäller under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att förändra Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare i enlighet med social- och omsorgsförvaltningens förslag.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag till förändring av Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare förändras i enlighet med social- och omsorgsförvaltningens förslag.

Ärende

En översyn av Linköpings modell för godkännande av hemtjänstutförare enligt lag om valfrihetssystem (LOV) har genomförts. Utgångspunkten har varit att belysa om alternativa former ger bättre förutsättningar att möta framtidens

utmaningar, där helhetsperspektivet ska beaktas, för att säkra en kvalitativ och säker vård och omsorg. Brister i insatsernas utförande och hälso- och sjukvårdens kvalitet framkommit sedan tidigare. Hanteringen av ansökningar om godkännande enligt LOV har krävt mycket resurser, men framför allt till uppföljning och kontroll, för att säkerställa kvalitén för den enskilde. Uppföljning av LOV-systemet har bland annat medfört att äldrenämnden sagt upp avtal med flera hemtjänstutförare.

Social- och omsorgsförvaltningens föreslår följande modell, som rekommenderas utifrån resultatet av översynen, vilken innebär en områdesbaserad hemtjänst:

- Geografiska områden.
- Leanlink tilldelas verksamhetsuppdrag på procentandel i respektive område.
- Endast privata aktörer får delta i upphandling enligt LOU om de andra delarna i respektive område.
- Dygnet runt-verksamhet kravställs inklusive innehav av larm och demensarbetslag.
- Krav på medverkan till teknisk utveckling
- Krav på spetskompetens bland annat inom multisjuka äldre.
- Hemsjukvården och hemrehabiliteringen föreslås ingå i upphandlingsobjekten. Fördelen blir att varje utförare ansvarar för till exempel delegeringar av personal i sin egen organisation. Möjlighet att få till teamarbete stärks då ytterligare.
- Även servicehus och trygghetsboenden föreslås finnas med i upphandlingsobjekten enligt LOU vilket stärker servicehusens roll i trygghetsskapande aktiviteter och att de blir knutpunkt för området.

De fördelar som uppnås med modellen är bland andra att samverkan underlättas mellan olika aktörer, att tryggare och säkrare vård kan säkerställas, att administration och kostnader som idag är kopplade till hantering av LOV minskar. Kravställda delar ses som avgörande för att kunna möta framtidens behov.

Översynen i dess helhet biläggs.

Social- och omsorgsförvaltningen föreslår äldrenämnden och kommunstyrelsen att i sin beredning till kommunfullmäktige tillstyrka förslaget till beslut.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare, förslag till förändring, 2020-06-08

Bilaga - Framtidens hemtjänst, utredning

Bakgrund

Äldrenämnden uppdrog i november 2018 åt förvaltningen att göra en översyn av Linköpings modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare med stöd av lagen om valfrihetssystem (LOV). Utgångspunkten för översynen var att utreda om alternativa former skulle kunna ge bättre förutsättningar för att säkra en kvalitativ och säker vård och omsorg. Brister i insatsernas utförande och hälso- och sjukvårdens kvalitet hade framkommit i tidigare uppföljningar. Hanteringen av ansökningar om godkännande enligt LOV har krävt mycket resurser, men framför allt till uppföljning och kontroll, för att säkerställa kvalitén för den enskilde. Uppföljning av LOV-systemet har bland annat medfört att äldrenämnden sagt upp avtal med flera hemtjänstutförare.

Eftersom huvudsyftet med utredningen har varit att belysa om alternativa organisationsformer bättre möter framtidens krav inom hemtjänsten har beskrivning av nuläge, inhämtande av synpunkter kring hur hemtjänsten fungerar idag samt framtidsspaning, varit en utgångspunkt. Detta har gjorts genom intervjuer, statistikinhämtande och genomgång av interna dokument och uppföljningsrapporter. Framtida påverkansfaktorer har kartlagts. Alternativa former har undersökts genom att ta del av rapporter och utredningar bl.a. från andra kommuner. Förslaget som presenteras har processats fram genom workshop-arbete där tjänstemän från olika verksamhetsområden har deltagit, bl.a. hälso- och sjukvårdsområdet och Juridikfunktionen.

Förvaltningens förslag till förändrad modell för tillhandahållande av hemtjänstutförare

Den modell som rekommenderas utifrån resultatet av översynen innebär en områdesbaserad hemtjänst.

- Geografiska områden föreslås.
- Leanlink tilldelas verksamhetsuppdrag på procentandel i respektive område.
- Endast privata aktörer får delta i upphandling enligt LOU om de andra delarna i respektive område.
- Dygnet runt-verksamhet kravställs inkl. innehav av larm och demensarbetslag.
- Krav på medverkan till teknisk utveckling
- Krav på spetskompetens bl.a. inom multisjuka äldre. Dessa delar ses som avgörande för att kunna möta framtidens behov.
- Hemsjukvården och hemrehabiliteringen föreslås ingå i upphandlingsobjekten. Fördelen blir att varje utförare ansvarar för t.ex. delegeringar av personal i sin egen organisation. Möjlighet att få till teamarbete stärks ytterligare. Modellen underlättar teamarbete och

samordning av insatser kring den enskilde med rehabilitering, hälso- och sjukvård, samordnad individuell planering (SIP), vårdplanering, bostadsanpassning och så vidare.

- Även servicehus och trygghetsboenden föreslås finnas med i upphandlingsobjekten enligt LOU, vilket stärker servicehusens roll i trygghetsskapande aktiviteter och att de blir knutpunkt för området. Detta underlättar samarbetet med civilsamhället.

De fördelar som uppnås med modellen är bland andra att samverkan underlättas mellan olika aktörer, att tryggare och säkrare vård kan säkerställas, att administration och kostnader som idag är kopplade till hantering av LOV minskar.

Administration kopplat till hemtjänsten skulle med denna modell kunna underlättas, då många av de moment som idag tar mycket tid skulle minska i omfattning eller helt försvinna.

Uppföljning behöver även med denna modell företas så att kvalitén säkerställs. Dock kan uppföljning och utvärdering underlättas av att avtal utifrån samma förutsättningar gäller för samtliga utförare och de är färre till antalet.

Fastställda volymandelar i upphandlingsprocessen medför att beställaren kan ställa specifika krav på utförarens kapacitet för att klara uppdraget och efterfråga referenser för detta.

Utifrån lagstadgat ansvar gällande krisberedskap och civilförsvaret kan kommunen på ett enklare sätt leva upp till ansvaret, i och med att den kommunala utföraren finns representerad i samtliga geografiska områden.

Uppnås respektive kapacitetstak genom brukares val, skulle kösystem behöva inrättas. Brukare får den utförare som har utrymme timmässigt, men får ställa sig i kö till vald utförare till dess att kapacitet frigörs.

Om dagens ersättningsmodell med fast pris per utförd timme fortsatt ska gälla, behöver kvalitetskriterier för upphandlingen tas fram.

Fördelar med framtagna modell

- Attraktiva upphandlingsobjekt för utförare med kapacitet
- Teamarbete möjliggörs fullt ut. Sammanhållet ansvar för förebyggande arbete.
- Tryggare och säkrare vård.
- Minskar administration och kostnader kopplat till detta för beställaren
- Stärker kvaliteten för den enskilde

- Stärker servicehusens roll i trygghetsskapande aktiviteter och att de skulle bli knutpunkt för området. Underlättar samarbetet med civilsamhället.
- Underlättar processen för uppföljning då antalet utförare är begränsat. Stärkt uppföljning möjliggörs.
- Underlättar för kommunen att leva upp till yttersta ansvaret.
- Negativ klimatpåverkan minskar eftersom bl.a. resor kan effektiviseras.
- Tillräcklig volym inom geografiskt område underlättar möjlighet till lösningar för kompetensförsörjning, ex. team för städ, tvätt osv.

Nackdelar med framtagna modell

- Valfriheten för den enskilde skulle till viss del begränsas, men möjliggörs genom val av kommunal alternativt privata utförare.
- Är volymtaget uppnått hos vald utförare får brukaren få sina insatser av annan utförare i avvaktan på att utrymme finns.
- Småföretagandet begränsas.

Översynen i dess helhet biläggs.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaderna bedöms rymmas inom äldrenämndens budget.

Kommunala mål

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

I Linköping ges snabb, tillgänglig och korrekt service genom digitala lösningar. Företagens situation underlättas genom effektiva och förutsebara regler. Vård- och omsorgstjänster ges utifrån en helhetssyn på den enskilde. Alla Linköpingsbor kan åldras med värdighet där kommunen tillgodoser dem med störst behov. I Linköping finns många alternativ som individen själv väljer mellan. Det civila samhället är en naturlig samarbetspartner i att skapa fler kontaktytor och ge ett bättre stöd till individen med fokus på närhet och gemenskap. Kommunens välfärdstjänster kännetecknas av trygghet, värdighet och delaktighet oavsett utförare.

Jämställdhet

Det görs ingen åtskillnad i hur kvinnor och män hanteras utifrån beslutet. Samma förutsättningar gäller för både kvinnor och män.

Samråd

Samråd har skett med Juridikenheten avseende förslag på avskaffandet av LOV samt på hur framtidens hemtjänst ska utformas. Juridikenheten tillstyrker dessa förslag.

Uppföljning och utvärdering

Beslutets effekter kommer fortlöpande följas upp med början sex månader efter genomförd omställning.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt 11 § medbestämmandelagen kommer genomföras.

Kommunledningsförvaltningen

Social- och omsorgsförvaltningen

Paul Håkansson

Susanna Lundstedt

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen